

| Titulació                   | Tipus | Curs |
|-----------------------------|-------|------|
| 4313815 Recerca en Educació | OT    | 0    |

## Professor/a de contacte

Nom: Xavier Úcar Martínez

Correu electrònic: xavier.ucar@uab.cat

## Equip docent

Josefina Sala Roca

Paloma del Carmen Valdivia Vizarreta

## Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

## Prerequisits

No n'hi ha

## Objectius

Aquest mòdul pretén oferir les eines necessàries per poder analitzar les situacions i escenaris comunitaris des de la investigació, així com oferir respostes educatives adequades. En la proposta s'incideix especialment en el coneixement dels entorns de l'educació comunitària i les dimensions -capital social, xarxes socials, capacitat parental i relació entre iguals- que condueixen a l'apoderament dels grups en entorns complexos. A partir de la utilització de recursos teòrics, metodològics i epistemològics que afavoreixen l'estudi i l'anàlisi de la intervenció socioeducativa en contextos comunitaris, el mòdul permet innovar en el disseny, planificació i desenvolupament de projectes i programes socioeducatius. S'aborden les temàtiques següents:

- Educació comunitària, capital social, xarxes socials i empoderament;
- Infància i adolescència en risc, sistemes de protecció, capacitat parental, relació entre iguals

## Resultats d'aprenentatge

1. CA32 (Competència) Formular un problema d'investigació socioeducativa comunitària i definir-ne les preguntes i els objectius.
2. CA33 (Competència) Valorar l'impacte social, econòmic i mediambiental de les intervencions socioeducatives comunitàries per a contribuir al desenvolupament d'una societat més accessible, sostenible, diversa i justa que respecti els drets humans.
3. CA34 (Competència) Actuar en l'àmbit de coneixement avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
4. KA30 (Coneixement) Descriure els paradigmes, els enfocaments i els dissenys metodològics en investigació en educació comunitària.
5. KA31 (Coneixement) Identificar diferents línies d'investigació i intervenció en els diversos camps de recerca en educació comunitària.
6. KA32 (Coneixement) Identificar problemes i donar respostes a les necessitats socioeducatives comunitàries mitjançant plantejaments innovadors.
7. SA21 (Habilitat) Desenvolupar una revisió exhaustiva de la literatura científica relacionada amb l'educació comunitària, la intervenció socioeducativa i les desigualtats.
8. SA22 (Habilitat) Presentar una revisió de la literatura científica d'una temàtica relacionada amb la temàtica del mòdul en format d'un article científic.

## Continguts

1. Pedagogia social i educació comunitària
2. La recerca en educació comunitària
3. Capital social i xarxes socioeducatives
4. Intervenció socioeducativa i processos d'empoderament
5. Models de protecció de la infància i adolescència en risc
6. Problemàtiques específiques dels joves tutelats
7. Transició a la vida independent dels joves tutelats
8. Projectes d'empoderament amb joves tutelats
9. Participació infantil i juvenil a la comunitat
10. Famílies, temps del lleure i capital social
11. Relació entre iguals, processos de innovació comunitària

## Activitats formatives i Metodologia

| Títol                                                                                                                | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|------|--------------------------|
| Tipus: Dirigides                                                                                                     |       |      |                          |
| Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fonts documentals                                                       | 10    | 0,4  |                          |
| Tipus: Supervisades                                                                                                  |       |      |                          |
| Presentació/exposició oral de treballs                                                                               | 6     | 0,24 |                          |
| Pràctiques d'aula: resolució de problemes/casos/exercicis.                                                           | 9     | 0,36 |                          |
| Tipus: Autònomes                                                                                                     |       |      |                          |
| Disseny i elaboració d'una anàlisi sistemàtica de la literatura acadèmica sobre una temàtica o problemàtica concreta | 25    | 1    |                          |
| Escriptura d'un article científic                                                                                    | 70    | 2,8  |                          |
| Lectura d'articles i fons documentals                                                                                | 30    | 1,2  |                          |

L'activitat formativa es desenvoluparà a partir de les dinàmiques següents:

Classes magistrals/expositives per part del professorat

Lectura d'articles i fons documentals

Anàlisi i discussió col·lectiva d'articles i fons documentals

Pràctiques d'aula: resolució de problemes/casos/exercicis.

Presentació/exposició oral de treballs.

Disseny i elaboració d'una anàlisi sistemàtica de la literatura acadèmica sobre una temàtica o problemàtica concreta

Escriptura d'un article científic

Tutories

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

## Avaluació

### Activitats d'avaluació continuada

| Títol                                                                              | Pes | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                 |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|-------|------|------------------------------------------|
| Activitats durant el desenvolupament del mòdul                                     | 30% | 0     | 0    | CA33, KA30, KA31                         |
| Article de revista a partir d'una anàlisi sistemàtica: treball individual de mòdul | 50% | 0     | 0    | CA32, CA33, CA34, KA30, KA32, SA21, SA22 |
| Assistència i participació en les sessions                                         | 20% | 0     | 0    | CA33, KA30, KA31, KA32                   |

|                                            |     |
|--------------------------------------------|-----|
| Assistència i participació en les sessions | 20% |
|--------------------------------------------|-----|

|                                                |     |
|------------------------------------------------|-----|
| Activitats durant el desenvolupament del mòdul | 30% |
|------------------------------------------------|-----|

|                                                                                    |     |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Article de revista a partir d'una anàlisi sistemàtica: treball individual de mòdul | 50% |
|------------------------------------------------------------------------------------|-----|

L'avaluació del mòdul es realitzarà mitjançant les activitats que s'assenyalen.

La nota final serà el promig ponderat de les activitats previstes. Per poder aplicar aquest criteri serà necessari obtenir com a mínim un 4 a totes les activitats, les realitzades durant el desenvolupament del mòdul i a la memòria/treball final del mòdul. L'ar

L'assistència a classe és obligatòria. Per poder obtenir una avaluació final positiva l'estudiant haurà d'haver assistit a un mínim d'un 80% de les classes.

El procediment de revisió de les proves es realitzarà de forma individual

L'article de revista, en tant que treball final del mòdul s'entregarà dues setmanes després de la finalització de les classes.

Cas de voler optar per l'avaluació única, l'estudiant entregarà tots els treballs demanats pel professorat en el desenvolupament del mòdul i haurà de passar una prova oral de continguts.

La recuperació, cas de ser necessària, implica la repetició dels treballs proves suspeses.

El plagi o copiadels treballs presentats suposa, de manera automàtica suspendre el mòdul.

## Bibliografia

ARNAU-SABATÉS, L., DWORSKY, A., SALA-ROCA, J., & COURTNEY, M. E. (2021). Supporting youth transitioning from state care into adulthood in Illinois and Catalonia: Lessons from a cross-national comparison. *Children and Youth Services Review*, 120, 105755.

ARNAU-SABATÉS, L., MARZO, M. T., JARIOT, M., & SALA-ROCA, J. (2014). Learning basic employability competence: a challenge for the active labour insertion of adolescents in residential care in their transition to adulthood. *European Journal of Social Work*, 17(2), 252-265.

BARBERO, J.M., CORTES, F. (2005). *Trabajo comunitario, organización y desarrollo social*. Alianza. Madrid.

BERTRAN, M; PONFERADA-ARTEAGA, M.; PAMIES, J. (2016) Gender, family negotiations and academic success of young Moroccan women in Spain. *Race, Ethnicity and Education*, 19 (1):161-181.

BERTRAN, M., BADIA, V. (2015). El tiempo de espera en la adopción: ¿tiempo de riesgo o de formación para la prevención para las familias? *Aloma*, 32(2): 65-75.

BOUMA, H.; LÓPEZ, M.; KNORTH, E.; GRIETENS, H. (2018). Meaningful participation for children in the Dutch child protection system: A critical analysis of relevant provisions in policy documents. *Child Abuse & Neglect*, 79, 279- 292. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.02.016>

CAMERON, C., MOSS, P. (Eds.) (2011). *Social Pedagogy and working with children and young people. Where care and education meet*. Jessica Kingsley Publishers: London and Philadelphia

CARRASCO, S.; PAMIES, J.; BERTRAN, M (2009) Familias inmigrantes y escuela: desencuentros, estrategias y capital social, *Rev. Complutense de Educación*, Vol 20 (1), pp 55-78.

DEL VALLE, J., i BRAVO, A. (2013). Current trends, figures and challenges in out of home childcare: An international comparative analysis. *Psychosocial Intervention*, 22, 251-257.

DEL VALLE, J., SAIRENO, A.M., BRAVO, A. (2011). *Salut mental de menors en acogimiento residencial*. Badajoz: Junta de Extremadura.

DEVINE, D. (2009). Mobilising capitals? Migrant children's negotiation of their everyday lives in school. *British Journal of Sociology of Education*, 30:5, 521-535.

ESTEFANÍA, M. M., & DE JUANAS OLIVA, Á. (2022). Transición a la vida adulta de los y las jóvenes en acogimiento residencial: Una trayectoria hacia el compromiso, la autonomía y la responsabilidad social. *Pedagogía social: revista interuniversitaria*, (40), 9-14.

FENG, H., HARTY, J.S., OKPYCH, N.J., COURTNEY, M.E. (2020). Predictors of Homelessness at Age 21. Chicago: Chapin Hall. [https://rhyclearinghouse.acf.hhs.gov/sites/default/files/14\\_Feng\\_2021.pdf](https://rhyclearinghouse.acf.hhs.gov/sites/default/files/14_Feng_2021.pdf)

FERNANDEZ, E., BARTH, R.P. (ed). (2010). [\*How Does Foster Care Work?\*](#) *International Evidence on Outcomes*. London: Jessica Kingsley.

FIGUERAS, P., FRANCH, X. & ÚCAR, X. (2022). La animación sociocultural en la actualidad: una mirada desde la academia, la formación profesional y la profesión. (261-289). En A. Novella & A. Alcántara (Coords.) *Voces con esencia. Para una animación sociocultural posicionada*. Ediciones Octaedro

GREENFIELD, P., & SUZUKI, L. (1998). Cultura y Desarrollo Humano: Implicaciones Parentales Educativas, Pediátricas y de Salud Mental. En Siegel y K. A. Renninger (eds.) *Handbook of Child Psychology*. New York: Wiley. 1059-1109. <http://psicologiacultural.org/Pdfs/Traducciones/Greenfield y Suzuki.pdf>

GULLO F, GARCÍA-ALBA L, BRAVO A, DEL VALLE JF. (2021). Crossing Countries and Crossing Ages: The Difficult Transition to Adulthood of Unaccompanied Migrant Care Leavers. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 18(13):6935. <https://doi.org/10.3390/ijerph18136935>

GYPEN, L. et al. (2017). Outcomes of children who grew up in foster care: Systematic-review. *Children and Youth Services Review*, 76, p. 74-83.

HÄGGMAN-LAITILA, A., SALOKEKKILÄ, P., KARKI, S. (2018). Transition to adult life of young people leaving foster care: A qualitative systematic review. *Children and Youth Services Review*, , vol. 95, p. 134-143.

HELVE, H., BYNNER, J. (2007). *Youth and Social Capital*. England: The Tufnell Press.

KATZ, C. C., COURTNEY, M. E., & SAPIRO, B. (2020). Emancipated foster youth and intimate partner violence: An exploration of risk and protective factors. *Journal of interpersonal violence*, 35(23-24), 5469-5499.

KORNBECK, J., ROSENDAL JENSEN, N. (Eds) (2012) *Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. II*. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen

KORNBECK, J., ROSENDAL JENSEN, N. (Eds.) (2011). *Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. I*. Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen.

KORNBECK, J.; ÚCAR, X. (Eds) (2015) *Latin American Social Pedagogy: relaying concepts, values and methods between Europe and the Americas*. Studies in Comparative Social pedagogies and International Social Work and Social policy, Vol. XXVIII. Bremen: EVH/Academicpress GmbH.

LAREAU, A. (2003). *Unequal Childhoods. Class, race, and family life*. California: University of California Press.

LLENA, A., PARCERISA, A., ÚCAR, X. (2009). *10 Ideas clave. La acción comunitaria*. Graò. Barcelona.

LLOSADA-GISTAU, J., CASAS, F., & MONTSERRAT, C. (2020). Factors influencing the subjective well-being of adolescents in out-of-home care. A mixed method study. *Applied Research in Quality of Life*, 15(3), 835-863.

MONTSERRAT, C., CASAS, F., MALO, S., BERTRAN, I. (2012). *Els itineraris educatius dels joves extutelats*. Col·lecció Infància i Adolescència 6. Barcelona: Departament de Benestar Social i Família.

MONTSERRAT, C., LLOSADA-GISTAU, J., & FUENTES-PELÁEZ, N. (2020). Child, family and system variables associated to breakdowns in family foster care. *Children and Youth Services Review*, 109, 104701.

REQUENA, F. (2008). *Redes sociales y Sociedad civil*. CIS. Madrid

ROLL, P. (2004). Families, social capital and educational outcomes, *British Journal of Sociology of Education*, 25, 4, 390 - 416

RUBIO, F.J.; TRILLO M.P.; JIMÉNEZ, M.C. (2020). Programas grupales de parentalidad positiva: una revisión sistemática de la producción científica. *Revista de Educación*, 389. Julio-Septiembre, 267- 295. <http://www.educacionyfp.gob.es/revista-de-educacion/numeros-revista-educacion/numerosanteriores/2020/389/3>

SABATÉ-TOMAS, M., SALA-ROCA, J., ARNAU, L. (2021). Treatment progress of foster care adolescents with severe behavioural problems: Factors conditioning their performance in the residential treatment centres. *Child & Family Social Work*, 2021, 26(1), 203-213.

SALA ROCA, J. (2019). Parentalidad profesional en el acogimiento institucional: propuesta para mejorar la atención a los niños acogidos en centros de protección. *Pedagogía social. Revista universitaria*, (34), 97-109.

SALA ROCA, J., JARIOT GARCÍA, M., VILLALBA BIARNÉS, A., RODRÍGUEZ PARRÓN, M. (2009). *Analysis of factors involved in the social inclusion process of young people fostered in residential care institutions*. *Children and Youth Services Review*, 31(12), 1251-1257.

SOLDEVILA, A., PEREGRINO, A., ORIOL, X., FILELLA, G. (2012). Evaluation of residential care from the perspective of older adolescents in care. The need for a new construct: optimum professional proximity. *Child & Family Social Work*, DOI: 10.1111/j.1365-2206.2012.00843.x

STEIN, M., MUNRO, E.R. (2008). [\*Young People's Transitions from Care to Adulthood\*](#). London: Jessica Kingsley.

ÚCAR, X. (2016) *Pedagogía de la elección*. Barcelona. Editorial UOC. Oberta Publishing.

ÚCAR, X. (2016) *Pedagogías de lo social*. Barcelona. Editorial UOC. Oberta Publishing.

ÚCAR, X. (2016) *Relaciones socioeducativas. La acción de los profesionales*. Barcelona. Editorial UOC. Oberta Publishing.

ÚCAR, X.; SOLER-MASO, P. & PLANAS-LLADO, A. (Edts.) (2020). *Working with Young people. A Social pedagogy perspective from Europe and Latin America*. New York: Oxford University Press.

URREA MONCLUS, A., MATEOS INCHAURRONGO, A., FERNÁNDEZ-RODRIGO, L., & BALSELLS BAILÓN, M. À. (2021). The voices of parents and children in foster care. *Journal of Social Work*, 21(6), 1592-1610.

WILLIS, P. (2008). Los soldados rasos de la modernidad. La dialéctica del consumo cultural y la escuela del siglo XXI. *Revista de la asociación de la Sociología de la educación, RASE* 1 (3): 43-66.

## Programari

No n'hi ha

## Llista d'idiomes

| Nom                   | Grup | Idioma   | Semestre           | Torn  |
|-----------------------|------|----------|--------------------|-------|
| (TEm) Teoria (màster) | 1    | Espanyol | segon quadrimestre | tarda |